

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкурентијски савет

R J E Š E N J E

o koncentraciji gospodarskog subjekta Agrokor d.d. Zagreb, Republika Hrvatska i gospodarskog subjekta VF Komerc d.o.o., društvo za trgovinu na veliko i malo i posredništvo

**Sarajevo,
Prosinac, 2007. godine**

Broj:01-04-26-031-11-II/07
Sarajevo, 14.12.2007. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (1) točka d) i članka 43. stavak (2), a u svezi s čl. 12., 14., 16., 17. i 18. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05 i 76/07) a po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti (broj:01-04-26-031-II/07 od 21.09.2007. godine) za ocjenu dopuštenosti koncentracije gospodarskog subjekta Agrokor d.d. Zagreb, Trg Dražena Petrovića 3, Republika Hrvatska i gospodarskog subjekta VF Komerc d.o.o., društvo za trgovinu na veliko i malo i posredništvo, Kurta Schorka 7, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Konkurencijsko vijeće na sjednici održanoj dana 14.12. 2007. godine, je donijelo sljedeće

R J E Š E N J E

1. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija na tržištu trgovine na malo i veliko mješovitom robom, prehrambenim proizvodima, pićem i proizvodima široke potrošnje za kućanstvo u Bosni i Hercegovini koja nastaje preuzimanjem poslovanja dugoročnim zakupom osnovnih poslovnih prostora gospodarskog subjekta VF Komerc d.o.o., društvo za trgovinu na veliko i malo i posredništvo, Kurta Schorka 7, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, od strane gospodarskog subjekta Agrokor d.d. Zagreb, Trg Dražena Petrovića 3, Republika Hrvatska.
2. Zbog nepodnošenja Prijave namjere koncentracije sukladno Zakonu o konkurenciji izriče se novčana kazna gospodarskom subjektu Agrokor d.d. Zagreb, Trg Dražena Petrovića 3, Republika Hrvatska u visini od 190.000,00 KM koju je dužan platiti u roku od 8 dana od dana primitka ovog Rješenja.
3. Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
4. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je dana 20.04.2007. godine zaprimilo Prijavu namjere koncentracije broj 01-04-26-013-II/07 (u daljnjem tekstu: Prijava), gospodarskog subjekta Veleprodajni centar trgovina na veliko i malo d.o.o., Rajlovačka bb, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Velpro ili podnositelj Prijave) i gospodarskog subjekta VF Komerc d.o.o., društvo za trgovinu na veliko i malo i posredništvo, Kurta Schorka 7, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: VF), koja je podnesena od strane zakonskog zastupnika Ervina Berbića, direktora gospodarskog subjekta Velpro.

Kao pravni osnov koncentracije Velpro je uz Prijavu priložio Ugovor o zakupu sa gospodarskim subjektom VF zaključen dana 12.04.2007. godine u Sarajevu pod brojem 3473-01/07. Ovim Ugovorom Velpro uzima u zakup dio poslovnog prostora i to u dijelu koji se odnosi na maloprodaju hrane, pića i drugih potrepština, pripadajuća skladišta i kancelarije gospodarskog subjekta VF na lokaciji Pofalići, Općina Novo Sarajevo, Put života 12, koja je kao nekretnina upisana u zk. Uložak LIII/1194 k.o. Sarajevo.

U narednom periodu do 09.05.2007. godine Velpro je sa gospodarskim subjektom VF zaključio još 11 ugovora o zakupu slične sadržine i to za zakup sljedećih poslovnih prostora VF-a : VF - Wisa, VF – Crkvice, Zenica, VF –Beograd Kom, Zenica, VF - Prehrana Ozrenka, Gračanica, VF - Beograd Kom,

Bihać, VF – Travnik, VF – Tešanj, VF – Sloboda, Sanski Most, VF - Sanski Most, VF – Prijedor i VF – Teslić.

Analizom navedene Prijave namjere koncentracije i dokumentacije priložene uz Prijavu, Konkurencijsko vijeće je došlo do saznanja da je dana 28.03.2007. godine zaključen Okvirni ugovor o preuzimanju poslovanja i dugoročnom zakupu (u daljnjem tekstu: Okvirni ugovor) između gospodarskog subjekta VF komerc d.o.o., Sarajevo, Kurta Schorka 7, i gospodarskog subjekta Agrokor d.d. Zagreb, Trg Dražena Petrovića 3, Republika Hrvatska (u daljnjem tekstu: Agrokor).

Konkurencijsko vijeće je, također utvrdilo da je gospodarski subjekt Velpro povezano društvo gospodarskog subjekta Agrokor jer je gospodarski subjekt Agrokor većinski vlasnik gospodarskog subjekta Konzum trgovina na veliko i malo d.d., Marijana Čavića 1a, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska (u daljnjem tekstu: Konzum) sa 71,62% ukupnih dionica, a Konzum je osnivač i 100,0% vlasnik gospodarskog subjekta Velpro.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da su pojedinačni ugovori koje je gospodarski subjekt Velpro dostavio kao pravni osnov koncentracije samo realiziranje dijela Okvirnog ugovora i da su stvarni sudionici koncentracije gospodarski subjekti Agrokor i VF, kao i da pravni osnov koncentracije predstavlja pomenuti Okvirni ugovor. Shodno tome, obveza podnošenja prijave namjere predmetne koncentracije je bila na gospodarskom subjektu Agrokor, a ne na Veleprodajnom centru.

Sukladno izloženom, Konkurencijsko vijeće je na sjednici održanoj dana 21.09.2007 godine donijelo:

- Zaključak o odbacivanju Prijave namjere koncentracije gospodarskog subjekta Velpro radi nepostojanja obveze podnošenja prijave od strane podnositelja Prijave u smislu Zakona, i
- Zaključak o pokretanju postupka po službenoj dužnosti za ocjenu koncentracije između Agrokora i VF-a.

Konkurencijsko vijeće je sukladno članku 33. stavak (2) Zakona, od gospodarskog subjekta Agrokor zatražilo podatke i odgovarajuću dokumentaciju s ciljem ocjene pozitivnih i negativnih učinaka predmetne koncentracije, u smislu članka 17. Zakona.

U tijeku postupka za ocjenu predmetne koncentracije Konkurencijsko vijeće je Obavještenjem u sredstvima javnog informisanja od 23.10.2007 godine (Dnevni list, Nezavisne novine i Dnevne novine «SAN») pozvalo sve izravno zainteresirane strane da u roku od 15 dana dostave pisane komentare vezane za predmetnu koncentraciju. U ostavljenom roku, a i van njega nije zaprimljen niti jedan traženi pisani komentar.

Analizom dostavljene dokumentacije i podataka dostavljenih od strane gospodarskog subjekta Agrokor, a koristeći podatke i dokumentaciju ranije dostavljenu uz Prijavu namjere koncentracije od strane gospodarskog subjekta Velpro, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo sljedeće činjenice:

1. Ukupan prihod sudionika koncentracije

Ukupan ostvareni godišnji prihod sudionika koncentracije na dan 31.12.2006. godine iznosio je:

Ukupan prihod (KM)	Agrokor d.d. Zagreb	VF
Svijet	(..)** ¹	-
Bosna i Hercegovina	-	(..)**

¹ (..)** - podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Ukupni godišnji prihodi gospodarskih subjekata sudionika predmetne koncentracije na dan 31.12.2006. godine iznosili su na svjetskom tržištu preko 100.000.000,00 KM odnosno gospodarski subjekt Agrokor d.d. Zagreb je ostvario ukupan prihod u iznosu od (..)**KM, a gospodarski subjekt VF na tržištu Bosne i Hercegovine (..)**KM. Budući da je, u smislu članka 14. stavak (1) pod a) Zakona, ispunjen uvjet ostvarenog godišnjeg ukupnog prihoda i uvjet da je najmanje jedan gospodarski subjekt sudionik koncentracije registriran na teritoriju Bosne i Hercegovine postojala je obveza podnošenja Prijave namjere koncentracije.

2. Sudionici predmetne koncentracije

Sudionici koncentracije su gospodarski subjekt Agrokor d.d. Zagreb, Trg Dražena Petrovića 3, Republika Hrvatska i gospodarski subjekt VF Komerc d.o.o., društvo za trgovinu na veliko i malo i posredništvo, Kurta Schorka 7, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Agrokor d.d. Zagreb

Gospodarski subjekt Agrokor d.d. Zagreb, Republika Hrvatska je registriran u Trgovačkom sudu u Zagrebu dana 08.12.1995. godine pod brojem Tt-95/6748-2. Većinski vlasnik gospodarskog subjekta je Ivica Todorčić sa udjelom od 91,66%. Osnovnu djelatnost Agrokor d.d. čini maloprodaja, proizvodnja i prodaja prehrambenih proizvoda. Agrokor je većinski vlasnik gospodarskog subjekta Konzum sa 71,62% ukupnih dionica, dok (..)**ima gospodarski subjekt Jamnica d.d. Zagreb, Republika Hrvatska, (..)**gospodarski subjekt Investco vrijednosnice d.o.o. Zagreb, Republika Hrvatska, dok ostali dioničari iz Republike Hrvatske imaju (..)**.

Gospodarski subjekt Konzum trgovina na veliko i malo d.d. (u daljnjem tekstu: Konzum), Marijana Čavića 1a, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska je osnivač i 100,0% vlasnik gospodarskog subjekta Velpro. Gospodarski subjekt Veleprodajni centar trgovina na veliko i malo d.o.o., Rajlovačka bb, 71000 Sarajevo je upisan u registar Općinskog suda u Sarajevu, broj: UF/I 340/04. dana 08. ožujka 2004. godine. Velpro neposredno nema vlasničkog udjela u drugim gospodarskim subjektima u Bosni i Hercegovini. Isti djeluje na tržištu maloprodaje i veleprodaje hranom, pićima i drugim pretežno prehrambenim artiklima. Ima ukupno 32 maloprodajna objekta u Bosni i Hercegovini i to na području Sarajeva, Prijedora, Tešnja, Bihaća, Zenice, Travnika i Sanskog Mosta.

Gospodarski subjekt Agrokor u Bosni i Hercegovini je (..)** vlasnik gospodarskog subjekta INIT d.d. Sarajevo (glavna djelatnost: informatičke usluge) i (..)** vlasnik gospodarskog subjekta Agrokor Zagreb d.o.o. Grude (glavna djelatnost: uvoz/izvoz).

Agrokor, preko gospodarskih društva u njegovom većinskom vlasništvu, u Bosni i Hercegovini ima kontrolu nad:

- gospodarskim subjektom Velpro (glavna djelatnost: trgovina na veliko i malo) preko gospodarskog subjekta Konzum d.d. Zagreb (100,0% vlasnik);
- gospodarskim subjektom Sarajevski Kiseljak (glavna djelatnost: proizvodnja vode za piće) preko gospodarskog subjekta Jamnica d.d. Zagreb ((..)**vlasnik);
- gospodarskim subjektom Zvijezda d.o.o. Sarajevo (glavna djelatnost: proizvodnja jestivog ulja i margarina) preko gospodarskog subjekta Zvijezda d.d. Zagreb ((..)**vlasnik);
- gospodarskim subjektom Ledo Čitluk d.o.o. (glavna djelatnost: proizvodnja sladoleda i smrznutog voća i povrća) preko gospodarskog subjekta Ledo d.d. Zagreb ((..)**vlasnik).

VF Komerc

Gospodarski subjekt VF Komerc d.o.o., društvo za trgovinu na veliko i malo i posredništvo, Sarajevo, Kurta Schorka 7, Bosna i Hercegovina registrirano je u Općinskom sudu u Sarajevu 15.04.2000 godine

pod registarskim brojem subjekta 1-16486. VF djeluje na tržištu trgovine na malo i veliko hranom, pićima, drugim prehrambenim artiklima, kozmetičkim i drugim robama.

Do trenutka zaključenja Ugovora o zakupu VF komerc je imao 13 maloprodajnih objekata na čitavom području Bosne i Hercegovine i to u Sarajevu, Zenici, Bihaću, Tesliću, Sanskom Mostu, Travniku, Tešnju, Prijedoru i Gračanici.

3. Pravni okvir ocjene koncentracije

Konkurencijsko vijeće u provođenju postupka ocjene dopuštenosti predmetne koncentracije primjenilo je odredbe Zakona i Odluke o utvrđivanja mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», broj 18/06) te odredbe Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», broj 29/02) u dijelu koji nije uređen odredbama Zakona.

Konkurencijsko vijeće je, na temelju članka 43. stavak (7) Zakona, koristilo sudsku praksu Europskog suda i odluke Europske komisije, kao i kriterije i standarde iz Uredbe Vijeća EK broj 139/2004 o kontroli koncentracije između gospodarskih subjekata, Obavijest Europske Komisije o konceptu koncentracije gospodarskih subjekata i Smjerenice za ocjenu vertikalnih koncentracija.

4. Pravni osnov i oblik koncentracije

-Pravni osnov koncentracije predstavlja Okvirni ugovor o preuzimanju poslovanja i dugoročnom zakupu koji je zaključen dana 28.03.2007. godine između gospodarskog subjekta VF komerc d.o.o., Sarajevo, Kurta Schorka 7, zastupan po direktoru društva Jasminu Selmanagiću (Zakupodavatelj) i gospodarskog subjekta Agrokor d.d. Zagreb, Trg Dražena Petrovića 3, Republika Hrvatska (Zakupac). Ugovorene strane su, između ostalog, ovim Ugovorom utvrdile da će Zakupodavatelj i njegova povezana društva zaključiti sa Zakupnikom, odnosno društvom po njegovom nalogu Ugovore o zakupu za 14 poslovnih i skladišnih prostora.

U Okvirnom ugovoru naglašeno je da poslovni prostori u Travniku i Zenici nisu u vlasništvu Zakupodavatelja već da je osiguran podzakup navedenih poslovnih prostora u korist Zakupnika.

Člankom 4. Okvirnog ugovora je utvrđeno da će gospodarski subjekt Agrokor, odnosno povezano društvo po njegovom nalogu zakupiti poslove prostore gospodarskog subjekta VF. Ugovori o zakupu koji su uslijedili počevši od 12.04.2007. godine do 09.05.2007. godine predstavljaju realiziranje Okvirnog ugovora. Navedenim Ugovorima Agrokor je uzeo u zakup samo dio poslovnih prostora i to u dijelu koji se odnosi na maloprodaju hrane, pića i drugih potrepština, pripadajućih skladišta i kancelarija u vremenskom periodu od 10 (deset) godina.

Pravni oblik predmetne koncentracije u smislu članka 12. stavak 1. pod a) Zakona je pripajanje dijelova gospodarskog subjekta drugom gospodarskom subjektu.

5. Analiza mjerodavnog tržišta

Mjerodavno tržište, u smislu članka 3. Zakona i članka 4., 5. i 6. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», broj 18/06), čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Mjerodavno tržište proizvoda je tržište trgovine na malo i veliko mješovitom robom, prehrambenim proizvodima, pićem i proizvodima široke potrošnje za kućanstvo.

Kao mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu utvrđeno je područje Bosne i Hercegovine jer sudionici koncentracije djeluje na cijelom tržištu Bosne i Hercegovine.

Konkurencijsko vijeće je kao mjerodavno tržište za predmetnu koncentraciju utvrdilo tržište prizvoda trgovine na malo i veliko mješovitom robom, prehrambenim proizvodima, pićem i proizvodima široke potrošnje za kućanstvo u BiH.

Struktura mjerodavnog tržišta, na dan 31. decembar 2006. godine:

Rb	Naziv	Tržišni udjel
1.	Interex - Sarajevo	5,8%
2.	VF Komerc - Sarajevo	3,7%
3.	Tropic centar - Banja Luka	2,6%
4.	Bingo - Tuzla	2,4%
5.	Mercator - Sarajevo	1,8%
6.	Omega - Živinice	1,7%
8.	Merkur - Sarajevo	1,0%
7.	Ostali	81,0%
8.	Ukupno	100,0%

Izvor: GfK skupina – Centar za istraživanje tržišta – Skenderija 44, 71000 Sarajevo

Podaci pokazuje da najveći tržišni udjel na mjerodavnom tržištu od 5,8% ima gospodarski subjekt Interex d.d. - Sarajevo, gospodarski subjekt VF Komerc d.d. Sarajevo ima 3,7% tržišnog udjela te gospodarski subjekt Tropic centar d.d. - Banja Luka koji ima 2,6% tržišnog udjela. Navedeni podaci pokazuju da je mjerodavno tržište fragmentirano jer postoji veliki broj gospodarskih subjekta sa relativno malim pojedinačnim udjelima koji onemogućavaju stvaranje preovladavajućeg položaja.

Preuzimanjem poslovnih prostora i poslovanja u predmetnoj koncentraciji gospodarski subjekt Agrokor preuzima tržišni udjel gospodarskog subjekta VF na mjerodavnom tržištu koji više ne djeluje na mjerodavnom tržištu i nije konkurencija gospodarskom subjektu Agrokor.

6. Ocjena dopuštenosti koncentracije

Analizom mjerodavnog tržišta Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je zajednički tržišni udjel sudionika koncentracije na mjerodavnom tržištu znatno ispod tržišnog udjela od 40,0% koji pretpostavlja da gospodarski subjekt može imati preovladavajući položaj, u smislu članka 9. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je, sukladno članku 17. Zakona, analiziralo strukturu mjerodavnog tržišta i tržišnog udjela sudionika koncentracije, kao i pozitivne i negativne učinke koje će ta koncentracija proizvesti na mjerodavnom tržištu te je ocjenilo dopuštenom predmetnu koncentraciju, u smislu članka 18. stavak (2) točka a) Zakona, i odlučilo kao u izreci ovoga Rješenja.

Pri donošenju ove ocjene Konkurencijsko vijeće posebno je imalo u vidu da ova koncentracija nije značajno povećala tržišne udjele sudionika koncentracije na mjerodavnom tržištu.

7. Novčana kazna

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da predmetna koncentracija predstavlja koncentraciju u smislu članka 12. stavak (1) pod a) te da je u smislu članka 14. stavak (1) pod a) istog Zakona, gospodarski subjekt Agrokor bio dužan u vremenskom roku od osam dana od dana zaključenja predmetnog Okvirnog ugovora o preuzimanju poslovanja i dugoročnom zakupu dostaviti Prijavu, sukladno članku 16. stavak (1) Zakona.

Imajući u vidu navedene odredbe Zakona i nakon uvida u dostavljenu dokumentaciju Konkurencijsko vijeće je utvrdilo postojanje povrede članka 16. stavak (1) Zakona od strane Agrokor jer gospodarski subjekt Agrokor nije podnio Prijavu namjere koncentracije.

Konkurencijsko vijeće, u smislu članka 49. stavak (1) točka b) Zakona može izreći gospodarskim subjektima novčane kazne koje ne prelaze 1% od ukupnog prihoda u prethodnoj godini poslovanja ako ne podnesu prijavu namjere koncentracije u smislu članka 16. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je izreklo novčanu kaznu gospodarskom subjektu Agrokor d.d. Zagreb u iznosu od 190.000,00 KM, što predstavlja manje od 1% ukupnog ostvarenog godišnjeg prihoda Agrokora iz 2006. godine.

Prilikom određivanja visine novčane kazne, Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu i činjenicu da gospodarski subjekt Agrokor d.d. Zagreb djeluje u zemlji u kojoj je razvijena konkurencijska praksa i gdje se primjenjuju slične sankcije za ovakva kršenja pravila konkurencije.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da gospodarski subjekt Agrokor nije poštovao i članak 18. stavak (8) Zakona jer je proveo predmetnu koncentracije prije donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća kojom se ista ocjenjuje dopuštenom.

Konkurencijsko vijeće je odredilo visinu novčane kazne imajući u vidu činjenicu da kažnjavanje gospodarskog subjekta Agrokor nije prvenstveno cilj, već izrečena novčana kazna ima namjeru upozoriti na obvezu primjene Zakona.

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja visine novčane kazne uzelo u obzir i potpunu saradnju gospodarskog subjekta Agrokor tokom cijelog postupka.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljena žalba. Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objave ovoga Rješenja.

Predsjednica

Sanja Božić